

SLOVENSKI NAROD

Četrti dan popoldne, izvenredni nedelje in praznik. — Inzerati do 30 pett 4 2 D, do 100 vrst 20 50 p, večji inzerati pett vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzerati davke posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravitelje: Knjižna ulica št. 8, priljubje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knjižna ulica št. 3, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Neuspel shod gg. Radića in Pucija v Metliki

Shoda se je udeležilo razmeroma malo ljudi. — Radić utemeljuje svojo politiko in hvali Ninčičevo zunanjo politiko. — Zanimive izjave o naši vojski.

Metlika, 14. marca.

Lep pomladanski dan. Belokrajina drhti v pomladnem prerojenju in nad vsjo pokrajino vlada pravo milo podnebje, kot ob naši rivijeri. V metropoli Belokrajine, v Metliki, hite popoldne iz vseh krajev, tudi od hrvatske strani kmetije in kmetice, v peštrih belih krilih. Popoldne je v Metliki ob nedeljah prav živahno. Na trgu pred cerkvijo razpostavijo kmetice čebulo, čebulčnik, razna semena in jajca na prodaj. Danes pa smo imeli tudi drugače pravi sejem. Po zidovih so bili nabiti letaki v hrvatskem jeziku, ki vabijo slovenske brate na javno skupščino hrvatske seljačke stranke v Jurovskem Brodu, kjer naj bi se hrvatski in slovenski seljački spominjali velike kmečke bune iz leta 1573 in obenem pogledali hrvatsko - slovensko kmečko bratstvo. Torej skupščina pobratimov gg. Radića in Pucija. Odziv je bil slab, slabši kakor so ga pričakovali prireditelji in njihovi nasprotniki.

Jurovski Brod se nahaja ob Kolpi nasproti Metliki. Od kolodvorja je oddaljen približno četrte ure. Je to vasica, ki ima pošto in posebno finančno kontrolo ter nekaj hiš. Od tu je karlovaška okrajna organizacija hotela zavajevati Belokrajino in ostalo Dolenjsko. Prvi poskus pa se je ponesrečil.

Okoli 10. popoldne se je zbrala h karlovaškemu vlaku množica hrvatskih seljakov iz Ribnika. Vhodine in drugih krajev ob Kolpi. Priporočali so na kolodvor z zastavami, ki nosijo vse napis: »Vera v Boga i seljačka sloga!« So to hrvatske zastave, ki so jih nabavile organizacije nekdanje Hrvatske republikanske seljačke stranke. Zato je na zastavah črka R v HRSS predvidno prešita s svilenim belim trakom, ker hrvatski seljaki še vedno verujejo, da jim bo končno Radić ustvaril republiko in da bodo takrat ta trak odstranili.

Prosvetni minister Stepan Radić se je s svojim množičnim sprejemom pripeljal kmalu po 10. Na kolodvoru ga je najprej pozdravil službeno sretni poglavar iz Črnomlja, vladni svetnik Kaki, na kar so sledili pozdravi zastopnikov krajevne organizacije HSS in zastopnikov Zveze slovenskega delovnega kmetijskega ljudstva. V imenu te zveze je Radića pozdravil g. Marinko iz Ljubljane kot mučenika ter obenem v svojem govoru izrazil nado, da Stepan Radić postane ne samo vodja hrvatskega in slovenskega seljaka, marveč tudi vodja srbskega in bolgarskega kmečkega naroda. Prosvetni minister Stepan Radić se je zahvalil za pozdrave, naglašajoč, da mora vlada skrbeti, da bo uprava dobra, šole dobre in dobro sodstvo. Slovenci in Hrvati so se sedaj skupno vsedli s Srbi za mizo, da vodijo državno upravo. Radićalni minister je obenem hrvatski in slovenski minister. Velika je stvar, da se združijo Hrvati, Slovenci in Srbi v Bolgari. O tem so sanjali Vraz, Prešeren, Jovanović, Vazov in drugi. Naša stvar je, da se te sanje praktično uresničijo. Svoj govor je Radić zaključil: »Človek mora biti pameten, pa pride iz aresta na vlado!«

Po pozdravih se je razvil sprevod, ki je s hrvatskimi zastavami odkorakal izven kolodvorja čez koloski most na zborovališče. Razporeditev mas ni bilo posebno navdušeno. Hrvatski kmetije, med katerimi so vzbujali izredno pozornost seljaki v narodnih nošah z dolzimi suknjami iz Draganiča pri Karlovcu, so brez posebnih ovacij Stepanu Radiću sledili na zborovališče ter poslušali izvajanja govornikov z mimostjo, a obenem se je videlo, da kmetije vsako besedo govornikov prav dobro pretehtavajo. Laiko se reče, da je Stepan Radić na tem shodu, ki naj bi pomenil veliko

manifestacijo za hrvatsko in slovensko pobratimstvo, doživel velik fiasko. Navzočil je bilo k večjemu 2000 seljakov, a še ti so kmalu po Radićevem govoru začeli zapuščati zborovališče, tako da je do konca shoda vztrajalo le kakih 700 do 800 ljudi.

RADIĆEV GOVOR.

Zbor je otvoril v imenu karlovaške krajevne organizacije HSS simpatičen seljak Jovica, ki je takoj podelil besedo Stepanu Radiću.

Minister Stepan Radić je govoril o vojaški, davčni in šolski obveznosti ter o splošni voljni pravici. Uvodoma je napadel učiteljstvo, ki da se preveč bavi s politiko, in uradništvo, ki da je nesposobno. Nato je v raznih pripodbah začel zgovarjati sodanje stališče HSS glede vojske. »Govore, da ni treba vojske! To ni naše stališče! Vojska je potrebna. Ta pa mora služiti le narodu. Vojska je oborožen del naroda in ne sme nikdar biti proti narodu. Ona nas ima braniti pred zunanjimi neprijatelji, pripravljena mora biti, da nam brani vsako pod zemljo.«

Zbor je vzel z odobravanjem na znanje izjavo Stepana Radića glede vojaške službe. Dejal je: »Slovenec naj služi v Sloveniji. Hrvatje v Hrvati in Srbi v Srbiji! Do tega mora priti! Kljub temu imamo lahko edinstveno vojsko, ki naj služi narodu, domovini, kralju, nikakor pa ne kakim političnim strankam. Prva stvar je, da vojska ne sme biti proti narodu.«

Stepan Radić je nato govoril o davčni obveznosti. Najprej je kmetom poljsenjal, kako so davke plačevali v prejšnjih stoletjih, ko je bil samo kmet davčno obremenjen. Sedaj pa zmaguje načelo, da plačajo davke enako bogatini, veliki in majki, ki poprej niso hoteli hoteli plačevati davkov. Treba je davke pravilno razdeliti. Finančni minister je hotel sata brez sodelovanja davkoplačevalcev imenovati davčne komisije, ki naj bi določile davke. Radićevci pa so zahtevali, da zastopniki volji narod. Finančni minister je hotel imenovati 8 zastopnikov. Mi smo zahtevali, da imenuje samo predsednik. Dosežemo moramo, da bo narod volil štiri, a finančni minister imenoval tri zastopnike s predsednikom.

Radić je končno govoril o šolski obveznosti in o voljni pravici. Demokracija bo po njegovem mnenju poplajna šole, ko dbe v naši državi tudi žene volilno pravico.

GOVOR POSL. PUCIJA.

Posl. Ivan Pucelj je govoril o hrvatsko - slovenskem pobratimstvu, omenjal, da Kolpa ni meja med Hrvati in Slovenci, kakor so to skušali p-p-reje napraviti, marveč prava vez med obema narodoma. Hvalil je Stepana Radića kot bistrega in pametnega politika. Pri tem hvalospevu na Radića so se Metličani in ostali Belokranjci začudeno in izredno spogledovali, ker jim je še dobro v spominu, kako je g. Pucelj na shodu po Belokranju nedavno še vehementno napadal Stepana Radića.

Govorili so še dalje podpredsednik narodne skupščine posl. dr. Šbenk, dr. Matanič iz Karlova in dva kmeta, ki so vsi naplašali slovečanstvo in miselnostnost HSS.

RADIĆEVA POLITIČNA PROGNOZA.

Končno je Stepan Radić zaključil zborovanje s politično zelo interesantnim govorom. Dejal je med drugim: »Govorim vam pravičarje: 1. kako dolgo bo še delovala Narodna skupščina, 2. kaj je z vlado, ali ostane ali pade, 3. kaj je z Italijo. Skupščina bo delovala, ako Bog da, do 1. avgusta. V parlamentu moramo dnesti delati, slično, kakor delajo seljaki. Za katoliške in pravoslavne volikovne praznike bo pet do šest dni odmaru. Narodna skupščina ima sprejeti predvsem zakon o izenačenju davkov, občinski zakon, nov sodni postopek, kakor tudi nov kazenski postopek. (Klici: »To je ureba!«) Zahtevamo in mislim, da se nam posreči, da se že v sedanjih finančnih zakonih vesti tistim javnim beležnikom na Hrvatskem. V Sloveniji ostanemo še nadalje notarska mesta. Kar se tiče drugega vprašanja, ali vlada ostane ali ne, je Radić odgovoril zelo temperameno in drastično, da jo vlada ostala tako dolgo, da preje pokrajno vsi oni, ki žele njen padeč.

RADIĆ O ITALIJ IN VOJSKI.

Glede Italije je Radić med drugim s posebnim povdarcem omenil: Naša država vodi od Zeneve sam. zlasti odkar sem jaz

tam bil, tako politiko, da mi vstopimo v zajednico velikih zapadnih držav, ki jo sedaj tvorijo Anglija, Francija, Belgija, Nemčija in Italija. Mi bočemo uspejele skleniti zvezo s Francijo. To je gotovo. Nato z Italijo zvezo s posebno, ne tajno, marveč javno pogodbo, ki bo vpisana pri Društvu narodov. Take pogodbe nam ustvarijo jamstvo za mir. Obenem so te pogodbe jamstvo, da ne sme nikdo začeti vojne. Ko ustvarimo take zveze, tedaj bomo zahtevali zmanjšanje naše vojske. Zmanjšali jo bomo od 109.000 na 60.000 očnozno za začetek na 80.000 mož. Do volj bi pa bilo tudi 50.000 mož. Zato pa bo armada bolje oborožena. Ne sme priti tako, kakor v Rusiji, ko vojski niso imeli pusk. Vsi moramo biti pripravljeni, če bo potrebno, da branimo državo. Treba je narodo oborožiti, da se dobro more braniti, 50.000 rekrutov naj znači, da lahko več potrebne za dobre aeroplane in dobre podmornice, a na drugi strani lahko doma za službo več milijard. Francija je sprejela zakon o enoletni vojaški službi. Sem za to, da se enaka služba uvede tudi pri nas. Ena leto je dovolj.

Nato je g. Radić vehementno napadel novinarje o čemu neke novine, ki so baje pisale, da je »Reka prodana«. »Avtorjal je pri tem očividno na londonske »Times«, ki so pretekli teden pisale, da je med Italijo in Jugoslavijo dogovorjeno, da Jugoslavija ne gradi nobenega prisanišča ob Jadranu, ki bi konkuriralo Reki. Stepan Radić je dejal, da je to laž. »Novine, ki tako pišejo, je treba postaviti in vse uredništvo prebrati v ječo. Zanimata politika se vodi v smislu notranje politike. Zanimaj minister ne vodi svoje politike, marveč politiko celokupnega naroda. Imamo d-bre in močne prijatelje, velike in male, Anglijo in Francijo, sedaj prihaja še Italija. Mi smo za mir. Z Italijo hočemo skleniti t-kren sporazum, pravo priateljsko zvezo. Ta zveza ni naprta na proti Nemci, niti proti k-mu drugemu. Smo za splošni mir. Sedaj se ustvarja nova Evropa, Evropa mira, re'a in vernosti. Mi smo faktor miru na Balkanu, in svet mora znati, da nismo divjaki.«

Svoj govor je g. Radić zaključil: »Zivela narodna vojska! Zivel naš kralj! Ziveli svi Pasiti!«

Nato so pevec zapeli hrvatsko narodno himno. Godba je svrjala in končno se je Stepan Radić poslovil od zborovalcev z besedami: »Dragi seljaki! Še toliko časa nisem imel v Zagrebu, da bi svojo ženo kusanil!«

Sledil je običajen banket, množice pa so se razhajale vidno razočarane. Le pomladno solnce se ne da motiti in radodarno siplje svoje oživiljoče žarke na lepo našo zemljo.

Zanimivosti iz Ljubljane in okolice

Ljubljana, 15. marca.

Jesen in pomlad sta sezona samomorilcev. Tekom enega meseca smo imeli v Ljubljani štiri samomore in tri poskušene samomore. Pretekli dni smo poročali o poskušeno samomoru 60letnega starčka, ki je skočil raz most v Ljubljani in se težko poškodoval. Vzrok samomora je bila beda. Radi beše si je v soboto popoldne končal tudi življenje 60letni občinski revež Fran Bolt. Našli so ga okoli 13. obsehnega na skednju hiše št. 8 na Selu. Truplo nesrečnega starčka je bilo po policijskem ogledu prepeljano v mrtavnico. Bolt je bil zadnje čase zelo potrt in opetovano je izjavil, da si bo vzel življenje.

V soboto smo poročali, da so iz neke gnezine v bližini Taškarijevega gozda pri Smartnem ob Savi potegnili približno 7 mesecev star človeški plod. Ker obstoja sum, da gre za predčasn porod in da je bilo dete verjetno živorojeno, je državno pravdnštvo odredilo obdukcijo trupla. Obdukcija se vrši danes ob 16. uri.

V soboto so na Perovem pri Kamniku iz Bistrice potegnili truplo novorojenčka ženskega spola. Pri obdukciji trupla se je ugotovilo, da je bilo dete živo rojeno in da je bilo popolnoma normalno razvito. Na vrstu so bili videti znaki davljenja. Truplo je moralo ležati še kakih 14 dni v kakti gnezini in je bilo verjetno vrženo v Bistrico v petek. Orožniki sedaj iščejo brezsrčno mater.

V noči od 14. na 15. t. m. je neznan storilec vliomil v mesnico Fr. Martina na Sv. Petra cesti št. 53 in odnesel 11 kilogramov salame ter okoli 70 parov klobas. O tatui, ki se je že sedaj založil za velikonočne praznike, ni sledu.

Mučen incident se je sinoči primeril v neki gostilni na Gasliški cesti. Delavca August M. in Martin S. sta brez poviča zgrabila v gostilni sedežnega delavca Peregrina Cepudra in ga postavila pod kap. Pri tem nista postopala preveč nežno, zakaj Cepuder je s tako silo priletel raz stopnice na cesto, da je nezvesten obeleal.

Glavna skupščina JSS.

Ob navzočnosti delegatov ČOS se je vršila včeraj v Djakovem glavna skupščina JSS. — Važne spremembe v saveznem starešinstvu.

— Djakovo, 15. marca. V soboto in včeraj se je vršila v Djakovem glavna skupščina Jugoslov. Sokolskega Saveza. Skupščine se je udeležilo 23 skup s 104 delegati. V soboto se je vršila dopolndna seja zbora župnih načelnikov, ki so razpravljali o tehniških zadevah sokolske organizacije ter izdali vsa potrebna navodila za vsesokolski zlet v Pragi in za podrobno delo v Savezu. Popoldne so predelali župni načelniki in načelnice vse vaje za VIII. vsesokolski zlet. Pri posvetovanju župnih načelnikov je bil ves čas navzoč zastopnik tehničnega odbora COS br. Vladimir Müller.

Ob 3. popoldne se je vršila v soboto seja prosvetnega zbora JSS ob navzočnosti številnih župnih delegatov. Zbor je predelal vse podrobnosti prosvetnega sokolskega dela ter je dal mnogo navodil za nadaljno delo. Ob 8. zvečer se je vršil zaupni sestanek župnih delegatov, ki je trajal do 1. ponoči.

V nedeljo dne 14. t. m. so se napotili vsi delegati ter sokolsko društvo v Djakovem v povorki na grob biskupa Strossmayerja, kjer je položil starosta JSS br. Engelbert Gangl z lepim govorom krasen venec na grob tega velikega Jugoslavena. Pri tem so bili navzoči tudi delegati COS dr. Schreiner, Stepanek in Müller.

Po povratku se je začela glavna skupščina JSS, ki jo je ob velikem navdušenju delegatov in drugega občinstva s krasnim pozdravnim nagovorom otvoril br. starosta Gangl. Skupščina je sprejela vsa poročila posameznih referentov, odobrila razne predloge

upravnega in organizacijskega značaja, osobito sokolski zakon o pobijanju alkoholizma.

Debate so bile kratke in stvarno. Zborovalci so iskreno pozdravljali zlasti odlične zastopnike bratske češko-slovaške sokolske armade, ki so prišli v Djakovo, čeprav so doma sredi mrzličnih priprav za VIII. vsesokolski zlet.

Po končani debati je prešla skupščina na volitev novega saveznega starešinstva. Dosedanji načelnik br. Ambrožič in dosedanja podstarosta br. Bajželj sta odklonila ponovno izvolitev, ostalo starešinstvo pa je bilo vnovič izvoljeno v skoro nespremenljivi sestavi. Izvoljeni so bili:

Starosta br. Eng. Gangl, njegovi namestniki dr. Lazar Car, Gijuro Paunković, Bogumil Kajželj.

Načelnik dr. Viktor Murnik, namestniki Vojnovič, Sulice in Poženel; načelnica Joža Trdinova, namestnice Govekarjeva, Jugova in Iličeva.

Predsednik prosvetnega odbora prof. Josip Jeras.

Člani starešinstva: dr. Srdjan Budisavljević, dr. Mirko Bulić, Josip Cobal, dr. Riko Fux, dr. Gustav Gregorin, dr. Fran Kandare, dr. A. Košir, Avgust Ludvik, Nande Marolt, Joža Smertnik, Verij Švaiger, Vilko Turk, Fran Zelenko, Tošo Živković; namestniki: dr. Anton Jamar, Leo Franke, dr. Franta Mis, dr. Voja Besarović, Korsta Petrović, Božo Radić.

Svečanostni dan je zaključila lepa uspeša akademija, ki jo je priredila sokolska župa »Strossmajer«.

Ekspresno delo na proračunu

Narodna skupščina je včeraj in v soboto sprejela proračuna prometnega in poštnega ministra, danes pa sprejme proračun poljedelskega ministra.

— Beograd, 15. marca. Narodna skupščina je v soboto po dvodnevnih debat sprejela proračun prometnega ministrstva. Včeraj, v nedeljo, je skupščina razpravljala o proračunu poštnega ministrstva. Zanimanje za to razpravo je bilo zelo slabo. Razprava je trajala ves dan in je bil zvečer ob 20. proračun sprejet.

Proračunsko razpravo je uvedel resorni minister dr. Superina, ki je omenjal, da znaša njegov proračun 428.650.268 dinarjev. Finančni odbor mu je proračun kraljal za 600.000 Din. V državi obstaja 909 državnih poštinih uradov, ostale pošte so v privatnih rokah, oz. nezarne; selške pošte v Srbiji niso prave p-o-še, temveč samo zbirališča za razne pošiljke. Glede tiskanja znamk je omenil, da so se prvotno tiskale v Ameriki in v Angliji, kar pa je bilo zelo drago; zato se sedaj znamenke tiskajo v državni tiskarni. Napovedal je, da se meseca aprila znižajo nekatere poštne tarife. Govoril je dalje o radio-postajah in izjavil, da je v naši državi okrog 1300 radio-amaterjev. Poštini minister je nato podal daljši statistični pregled o delovanju in napravah naših pošt. Ambulancni zvez imamo 116 v dolžini 18.356 km, Navaža še, koliko kilometrov smo imeli telefon in telegrafa in kako sedaj vlada skrbi, da se telefonski promet razširi do vseh važnejših krajev v državi.

Pod predsedstvom Marka Trifkovića je danes ob 9. dopolndne narodna skupščina pričela razpravo o proračunu poljedelskega ministrstva. Poljedelski minister dr. Vasa Jovanović je podal daljši eks-pozé o stanju našega poljedelstva odnosno o položaju poljedelskega stana. Po volni se je nahajalo in se še nahaja naše poljedelstvo v zelo težkem, celo kritičnem položaju. Skoraj sedem let smo osredotočili vse borbene sile na državno-pravna vprašanja, na revizijo ustave, na republikanizacijo in na federalizem. Sedaj prihaja doba prave notranje konsolidacije države. Pri konsolidaciji ima važno vlogo poljedelsko ministrstvo, ker tvori naš seljak 80% celokupnega prebivalstva. Poljedelski minister je v svojem eks-pozéu branil program narodno radikalne stranke, a prekinil so ga prostostni klici: »To ne spada sem! Bodite stvarni!«

Minister govori nato o ribolovu, odnosno o novem ribolovskem zakonu. Omenja, da ima Francija poseben praznik ribolovcev. Ta dan Francija prav svečano praznuje. Poslanec dr. Slavko Sečurov: »Mi imamo »an čorbe!« Aludral je pri tem na znano spravno večerjo pri Borči. Radićevci so se

vznemirili in so začeli kričati: »To je nevarno za some!« Dr. Sečurov: »Pa vi ste prvi somi!« Predsednik skupščine je zato pisмено ukoril poslanca dr. Sečurova.

K proračunski razpravi sta še govorila klerikalec Falež in zemljoradnik Moskovljević. Popoldne bo razprava končana in proračun kmetijskega ministrstva sprejet. Jutri pride na dnevni red proračun ministrstva za šume in rudnike.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Les nitr g: Povpraševanje in ponudba srednje. Prodanih 15 vagonov smrekovih desk 20 mm monte fco. Postojna, 490 Din; 2 vagona smrekovih desk 25 mm, 30 mm, 40 in 50 mm, 4. m. fco. Postojna 570 Din in 30 vagonov polskih bukovihi drv 1 m dolž, fco. meja 17.50 Din.

Zitni trg: Povpraševanja in ponudba malo. Prodanih 1 1/2 vagona časuprimerno suhe koruze fco. Postojna 152 Din; 1 vagon par. Sid 114 Din in 1 vagon defektne koruze fco. Ljubljana 55 Din.

2 1/2 % drž. renta za vojno škodo denar 277, blago 279; 7 % invest. pos. iz leta 1921 denar 76, blago 78; Celjska posojilnica dd. denar 200, blago 202, zaklj. 202; Ljubljanska kreditna banka denar 100, blago 104; Prva hrvatska štedionica denar 960, blago 970; Kreditni zavod denar 165, blago 175; Slavenska banka denar 50; Strojne tovarne in livarne denar 100, blago 110; Združene papirnice denar 110; Stavbena družba dd. Ljubljana denar 80, blago 90; Sešir dd. denar 115, blago 120, zaklj. 115; 4 1/2 % kom. zad. dež. bke. denar 20, blago 22; 4 1/2 % zast. l. kr. dež. bke. denar 20, blago 22.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 15. marca. — Sprejeto ob 13. Devize: Curih 10.92—10.96, Praga 168.03—169.03, Newyork 56.64—56.94, London 275.96—277.16, Trst 227.56—228.76, Berlin 135.13—135.53, Dunaj 800.25—804.25. Valute: dolar 56.275—56.575, lira 226.65—227.85.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih. Beograd 9.135, Pariz 15.87, London 25.255, Newyork 51.50, Milan 20.85, Praga 15.385, Dunaj 73.22.
— Trst. Beograd 43.85—43.925, Pariz 90.50—91, London 121.10—121.15, Newyork 24.87—24.90, Praga 73.60—74, Dunaj 349—353, Curih 479—480.50.
Efekti: Ljubljanska kreditna 200, Hl. potekarna banka 66—66 1/2, Praštediona 874—880, Trboveljska 360—380, Vevča 100.

Našim rednim naročnikom

KOLINSKO cikorijo

izvrsten prižitek h kavi.

Pogodba z Italijo in Istra

Senzacionalen članek beogradske «Politike».

Beogradska «Politika» prinaša senzacionalen članek o pogodbi z Italijo in o Istri, v katerem napada zunanega ministra in se z nepričakovano odločnostjo zavzema za manjšinske pravice jugoslovenskega naroda pod Italijo. Članek pravi, da so naši manjšinski krogi v Italiji z veliko pozornostjo zasledovali pot zunanega ministra dr. Ninčiča v Rim, kjer bi se naj naša država po trditvah fašistovskega tiska pridružila Italiji v njeni protinemški politiki ter to stališče proti Nemčiji in Avstriji celo poglabila z novo pogodbo in morda tudi z vojaško konvencijo. Kot posledica te politike pa bi naj sledila reorientacija jugoslovenske politike v Društvo narodov glede manjšinskega vprašanja. V tej organizaciji naj bi naša država zastopala isto težo, kakor Italija, namreč, da se naj v manjšinsko vprašanje Italije nihče ne vtika, najmanj pa Nemčija. Jasno je, da gre Mussoliniju v prvi vrsti za nemško narodno manjšino in da se boji posredovanja Nemčije v prilogi te manjšine pri Društvu narodov. V današnjih razmerah pa je položaj tak, da je usoda nemške manjšine v Italiji tesno zvezana z usodo jugoslovenske manjšine v Italiji in da postopa fašistovska vlada napram manjšini svoje zaveznice z enakimi, skrajno brezobzirnimi sredstvi raznarodovanja, kakor napram nemški manjšini na Tirolskem. Če bi mogla naša vlada izposlovati kake koristi v na-

rodnem vidu za jugoslovensko manjšino v Italiji, potem bi ta manjšina čutila, da ima dejanske koristi od politike zavezništva med Rimom in Beogradom. Do danes se pa v življenju te manjšine, kljub zavezniškemu paktu, ni ničesar izpremenilo. Nasprotno: na celi črti so se poslabšali pogoji nacionalnega obstanka in življenja. Tu navaja člankar, kako ustanavlja Lega nazionalne in Dante Alighieri po vaseh in krajih Istre otroške vrtce, kjer raznaroduje narod. Potem navaja, kako je fašistovska vlada odpravila naš jezik iz šol, kako preganja uradnike in železničarje jugoslovenske narodnosti in kako prepoveduje italijanske oblasti celo, da krste jugoslovenski roditelji svojo dečo z jugoslovenskimi krstnimi imeni.

«Niti ena država, niti ena vlada še ni tako nasilno, tako fanatično in tako sistematično tlačila našega naroda v Istri, Gorici in Trstu. To ne smemo pozabiti, kadar sklepamo novo pogodbo zavezništva z Italijo. — Naš narod bo vnaprej obsidil in prej ali slej popolnoma zavrgel vsako pogodbo, ki ne upošteva tega dejstva in ki bi našemu narodu v Italiji ne donala vsaj malo pravic in olajšav.»

«Politika» prinaša na isti strani karikaturu zunanega ministra dr. Ninčiča. Novinarjem izjavlja, da naj vprašajo glede koristi nove pogodbe Mussolinija, naši državi pa da prinaša samo škodo.

Vodmatčanov, katerih minimalni poraz pa je bil neizbežen. — Obema tekama je prisostvovalo okoli 300 gledalcev.

Hazena

Mladinska pokalna tekma
Ilirija — Atena 5 : 1.

Včeraj dopoldne se je na igrišču Atene ob lepem številu gledalcev vršila mladinska pokalna tekma med družinama Atene in Ilirije. Tekma je končala z visoko zmago Ilirije. Zmagajo je odločil tehnično boljše izvajanje napad Ilirije, ki je bil zelo siguran v streljanju. Pač pa je obramba Ilirije zaostajala za atensko. Izvrstni sta bili tudi krilki Petanova in Spornova. Atena po igri ni zaslužila tako visokega poraza, ki gre deloma na rovaš njene indisponirane vratarice Černetove.

Sodil je zadovoljivo g. Boltezar.

Druge nedeljske tekme

Prvenstvene tekme v Zagrebu in Beogradu. — Zmaga dunajskega Slovana v Zagrebu. — Poraz Čehoslovakov na Dunaju.

ZAGREB: Prvenstveni nogometni tekmi Concordia : Železničarji 1 : 0 (1 : 0), Hašk : Sparta 2 : 1 (2 : 1).

V Zagrebu je bila včeraj tudi revanšna tekma med dunajskim Slovanom in Gradjskim. Rezultat 3 : 1 (1 : 0) na korist Slovana. Gradjski je zabil edini gol iz 11 metrov. — Navzočih je bilo okoli 2500 gledalcev.

SARAJEVO: Napeto pričakovana prvenstvena tekma med Šaškom in Slavijo je bila v zadnjem hipu odločena. — BEOGRAD: Na vseh treh igriščih so bile včeraj nogometne tekme. Povsod mnogo občinstva. Rezultati: BSK : Jadran 8 : 0, Jugoslavija : Edinstvo 5 : 2, Sokol : Sumadija 3 : 0.

DUNAJ: Meddržavna tekma Čehoslovaka : Avstrija 0 : 2 (0 : 1). Za tekmo je vladalo ogromno zanimanje: gledalcev je bilo okrog 20.000. Zmaga Avstrije je vzbudila prave burje ocvaj. — Čehoslovaki so igrali slabo in so gledalce razočarali; nastopili so z rezervami. Sodil je madžarski sodnik Ivančević.

PRAGA: Nogometna tekma med reprezentancama Prage in Dunaja je končala neodločeno 1 : 1.

BRATISLAVA: Reprezentanci Dunaja in Bratislave sta igrali neodločeno 2 : 2. — PARIZ: Medmestna tekma Pariz : Berlin je končala z zmago Berlinčanov 2 : 1. — BRUSEL: Meddržavna tekma Holandska : Belgija 1 : 1.

Današnje vreme.

— Kranjska gora, ob 7. zjutraj. Temperatura + 1° C, barometer pada, brez oblačnosti, mirno brez vetra, sren 10 cm, saninec ugoden.

— Bohinjska Bistrica, ob 7. zjutraj. Temperatura + 4° C, vreme oblačno, za zimski sport neugodno.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Torek, 16. marca: Zaprti.
Sreda, 17. marca: «Deseti brat», C.
Četrtek, 18. marca: «Ana Christie», F.
Petek, 19. marca: Ob 13. «Druga mladost». Ljudska predstava po znanih cenah. Izv.
Ob 20. «Deseti brat», Ljudska predstava po znanih cenah. Izv.
Sobota, 20. marca: «Pygmalion», Premijera. Izv.

OPERA.

Torek, 16. marca: «Zongler naše ljube Gospe», E.
Sreda, 17. marca: «Trubadur», Gostovanje g. Roberta Primožiča, A.
Četrtek, 18. marca: «Grofica Marica», Izv.
Petek, 19. marca: Zaprti. «Prodana nevesta», Gostovanje v Celju.
Sobota, 20. marca: «Večni mornar», D.
Ako ni drugače označeno, se prične predstave v dramih ob 20., v operi pa ob pol 20.

Tosca

K vpriporitvam v Ljubljani.

Slisal sem obe Toski: Zaludovo in Caletovo. Ostali solisti: Knittel, Primožič, Betetto, Subelj, Mohorič itd. so pa ostali isti: Tosca je menda na repertoarju naše operne turneje v Bosni in Dalmaciji. Pričan sem, da bo Polić z njo dosegel prave uspehe. Pred vsem drugim moram povedati, da je opera zlasti instrumentalno precizno naštudirana in da je dirigent znal izprati iz partiture vse lepote ženjalnega mojstra Puccinija. Kdor se ne šokira nad na kolportažne romane spominjajočo snovjo in ostanke objektivne sodnik z ozirom na muzikalno kvaliteto opere in raje poslušajo rego gleda, bo našel v nji mnogo krasot, ki jih je Polić znal podčrtati brez nasopirjenosti, a z izdelavo posameznih značilnih motivov, tem, z brzdanjem in popuščanjem tempov in dinamike v pravem času. Orkester zveni in ga ima Polić absolutno v svojih rokah. Pikoletov seveda nisem. S te strani je uspeh opere kjerkoli zajemčen.

Radi italijanskega glasbenega vpliva razvajani Dubrovčani, Splitani in Šibenčani pa bodo tudi ostro nastavili ušesa pri solisti. Obe: Zaludova in Caletova se smeta s pridom pokazati. Glasovno Zaludova, igralški Caletova. Knittel (Cavaradossi) se popne mestoma na zvenečo višino, toda manjka mu duše, manjka iskrenega doživljanja. On gleda na svojo zgodbo prehladno, preveč umstveno, kaže sicer veliko prakso in rutino, a manj toplote in prepričljivosti. Primožič mi je všeč pred vsem kot igralec, ki sicer rad nekoliko debelo podčrtava, a je Scarpio brutalnega, neumljenega krivolovca in neukončnega policijskega šefa ustvaril močno in kristaliziral v njem umorov žejno, ravno kar na državno krmilo prišedšo republikansko stranko. Pevski pa za svojo igro zaostaja.

Malo partijo Angelotija absolvira Subelj zadovoljivo, Betetto pa cerknika na vsak način preveč karikira. Cerknovnik je tih, zadovoljen, vsakdanje in pobožno nastrojen značaj brez vsiljive komike. Razumem, da hoče ambiciozen umetnik iz majhne vloge narediti karmoz veliko in pomembno. Ta želja pa ga zapelje preko meje začetne naloge. Slikarsko sta bili prvi in zadnji akt čedna, srednji pa je prečeren. Tosca je pri prvi predstavi imela lep obisk, včeraj popoldne pa je bilo gledališče čudno prazno.

— Muzikalno predavanje. Na praznik sv. Jožefa v petek, dne 19. t. m. ob pol 11. uri dop. se vrši v Unionski dvorani muzikalno predavanje, ki nosi naslov «Instrumentalna glasba». Uvodno pesem govori Emil Adamič, ki dirigira na to sledeče simfonične skladbe: Mihevc, Overtura k operi «Planeti»; Adamič, Ljubljanski akvareli; Santel, Mala suita za veliki orkester; Čajkovski, Karakteristični plesi iz baleta Ščelkunčik. Vstopnina k temu muzikalnemu predavanju znaša 3 Din. Sporedi so v predprodaji v Matični knjižarni. Vstop dovoljen vsakomur, ki kupi spored.

— Gospa Ada Poljakova v Ljubljani. Koncem meseca marca gostuje v ljubljanski operi znamenita sopranistka gospa Ada Poljakova, ki je pred tremi leti s tako velikim uspehom gostovala na našem odru v operi Madame Butterfly. Njeno gostovanje bo v operi 23., 25. in 27. t. m.

— Viliolinski virtuozi Karel Sancin izvajajo na svojem koncertu, ki se vrši danes ob 20. zvečer v Filharmonični dvorani, znamenito delo najmodernejšega italijanskega komponista Ottorina Respighiello, ki nosi naslov «Gregorijanski koncert» in ima tri dele. Celotna kompozicija je osnovana na

podlagi raznih napevov znamenitega Gregorijanskega koral. Ta viliolinski koncert je bil komponiran leta 1921 in se na ponedeljkovem koncertu prvič izvajal v Ljubljani. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

Danes ob 20. uri

koncert

I. Karla Sancinain Hugo Kroemerja

v Filharmonični dvorani.

Vstopnic dovolj na razpolago.

Sokol

Akademija Sokola I.

To vzorno delujoče ljubljansko sokolsko društvo je včeraj v dveh akademijah polagalo račun v svojem delu v zimski sezoni. Bilanca je v vsakem oziru razveseljava. Pokazala ni le lepih telovadnih uspehov, ampak je zlasti dokumentirala vsestranost sokolskega vzgojnega dela, ki ga društvo izvršuje zlasti med mladino. Sokolska vzgoja ni le telesna, ampak v enaki meri ali pa še bolj tudi duševna, čustvena. Kako so žareli obrazi deci in naraščajnikom, ko so peli in deklamirali domoljubne pesmi, ki so govorile o naši lepi Jugoslaviji, o naših še vedno zaslužjenih bratih. In kako je bilo lahko pri srcu starišem, ko so videli, s kako lučbenijo se oklepajo njihovi sokolski malčki svojih vaditeljev in vadiateljic. Prepričali so se, da je njihov zaklad pri Sokolu v najboljšem varstvu.

Pomladanska mladinska akademija je prinesla nastope vseh mladinskih oddelkov od ljubkih iger dece do že zrelih in dovršenih vaj naraščajo. Vsi so pričali o požrtvovalnem in lučbenijo prepenjenem delu vadiateljic in vadiateljic in želi tudi iskreno priznanje gledalcev. Prijetno spremembo so tvorile deklamacije moške in ženske dece, nastop močnega naraščajkega ženskega zbora pod vodstvom br. Brakota in koncertni komadi društven. orkestra. Tudi njim vsem je občinstvo izražalo priznanje in zahvalo za živahnim odobravanjem.

V večerni akademiji, ki se je vršila tudi v veliki unionski dvorani, so poleg številnega občinstva prisostvovali tudi diviziji, general Kalafatović, češkoslov. konzul dr. Resl in francoski konzul de Flache. Naraščajniki so ponovili par posrečenih nastopov s popoldanske akademije, člani in članice pa so pokazali v izbranih nastopih presenetljive uspehe svojega zimskega dela. Članice so izvajale ritmične vaje z obroči in Očenaskov valček, člani pa težke in grandiozne proste vaje za praški zlet ter skupinske vaje na dveh bradljah. Vsi so zadivili gledalce in želi viharo odobravanje. Pod vodstvom br. Juvanc je nastopil sokolski pevski zbor, orkester pa je zopet zaigral par komadov.

Javnost je kritično pregledala včerajji predloženo bilanco o delu Sokola I. in jo odobrila s popolnim priznanjem. To je vredno tem več, ker moramo upoštevati, da so vse energije tega društva vprežene v težko borbo za dograditev njegovega hrama na Taboru. Kljub temu se je sokolski lučbenij in požrtvovalnosti posrečilo doseči tudi tako lepe vzgojne uspehe. Sokol I. je lahko z moralnim uspehom včerajšnjih prireditev zadovoljen.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 15. marca 1926; katoličani: Klemen, Velislav; pravoslavni: 2. marca, Teodor; muslimani: 1. ramazana 1344; židje: 29. adara 5686.

Jutri: Torek, 16. marca 1926; katoličani: Radovan, Ljubislav; pravoslavni: 3. februarja, Evtroplije; muslimani: 2. ramazana 1344; židje: 1. nisana 5686.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: opera zaprta, drama «Obt gospe Warrenove».

Kino Matica: «Monte Carlo»; Ljubljanski dvor: «Princesa in klovn»; Kino Ideal: «Nevesta na motorju».

Koncert Sancina-Kroemer v Filharmonični dvorani ob 20.

JUTRIŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: «Zongler naše ljube Gospe», drama zaprta.

Kino Matica: «Monte Carlo»; Ljubljanski dvor: «Justifikacija nedolžnega na električnem stolcu»; Kino Ideal: «Nevesta na motorju».

DEZURNE LEKARNE.

Ponedeljek: Trnkoczy, Mostni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.
Torek: Bohinc, Rimska cesta, Levstek, Resljeva cesta.

Solnce zaide danes ob 18.5, vzide jutri ob 6.12 in zaide ob 18.6.
Mesec zaide danes ob 19.48, vzide jutri ob 7.48 in zaide ob 21.3.

Modne površnike

za gospode priporoča po zelo zmernih cenah trdka

A. Kunc, Ljubljana

Šahovski turnir

— Gradec, 15. marca. V soboto je bilo odigrano V. kolo šahovskega turnirja na Semmeringu. Spielmann je zmagal nad Yatesom, Partija Tartakower-Rubinstein je končala remi, Aljechin je zmagal nad Treybalom, Vidmar pa je z Grünfeldom igral remi. Vayda je izgubil proti Tarasch, partija Michel-Kmoch je končala remi.

Stanje po V. kolu je bilo sledeče: Tartakower-Spielmann 4, Niemcevič-Vidmar, Rubinstein 3 in pol, Gilg, Retti-Janowsky 3, Tarasch, Grünfeld-Aljechin 2 in pol, Kmoch, Michel Vayda 2, Yates 1½, Davidson 1, Treybal pol, Roselli 0.

Interesantno in napeto je bilo VI. kolo, ki so ga igrali včeraj. Od 9 partij ni bila nobena remi. Včerajšnji turnir je presenetil šahovske kroge zlasti zato, ker je doživel šahovski moister in favorit dr. Vidmar nepričakovan poraz v borbi proti dr. Taraschu. V damsko-kmetijski igri je prišel v tako pozicijo, da je moral žrtvovati trdnjavo nasprotnikovemu tečaju. Po skoro osemurni igri se je dr. Vidmar udal. Dve in pol ure je trajala partija dr. Tartakower : Janow skv. Zmagal je prvi Aljechin je porazil Davidsona. Niemcevič je s svojo sistematično igro dobil partijo Yatesu. Kmoch je izgubil proti Grünfeldu, dr. Vayda je postal tolkel Rosellija, dr. Michel je dobil partijo proti Rettij, Treybal pa proti Gilgu. V partiji Spielmann : Rubinstein se je moral udati Spielmann.

Stanje po VI. kolu: Niemcevič in dr. Tartakower 5, Rubinstein 4½, Spielmann 4, dr. Aljechin, Grünfeld, dr. Tarasch in dr. Vidmar 3½, Janowsky in Retti 3 (1), Gilg in dr. Vayda 3, dr. Michel 2½, Kmoch 2, Davidson in dr. Treybal 1½, Retti 0.

DANES IN JUTRI — TOREK še prekrasni film

„NEVESTA NA MOTORJU“

Senzacionalna tekma z motorji na morju. — Motor v ognju. — Strašna panika. — Krasní športni izleti v švicarske alpe. — Ponesrečenje — Bogata vsebina. — Ljubav do skrajnosti razvijane bogate dekleta. — Dvakrat poročena. — Prvi mož držeč ga za mrtvega se povrne. — Veliki duševni boj za izbiro obeh mož. — Najlepši konec, kateri nas do zadnjega diži v največji napetosti!!!

V glavnih vlogah: LE PARRY ERNST HOFFMANN. ANGELO FERRARI HANS MIERENDORF.

Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

823

KINO IDEAL.

Jack London:

Roman treh src

Toda tisti hip je opazil Francis, ki se je obrnil od teh gnusnih okostnjakov, nekaj, kar ga je prišlo, da je takoj odgovoril:

— Nikakor ne! Kar oglej si dragulje v teh očeh. Pravi rubini, ali pa rubina sploh nikoli nisem videl.

Henry in Leoncie sta se ozrla in zagledala iz kamna izklesano sedečo žensko postavo, ki je gledala, kakor bi hotela vprašati, kaj hočejo. Usta je imela široko odprta. Ta usta so bila tako velika, da je bil ves obraz podoben strašni karikaturi. Kraj je sedela iz skale izklesana moška postava, ki je bila še bolj strašna in ostudna. Eno uho je bilo normalno, drugo pa ogromno in studno, kakor ženska usta.

— Prelestna dama, človek bi se kar zaljubil. Nedvomno imamo pred seboj boginjo Chio, — se je nasmehnil Henry. — Kdo neki je ta gentleman, ki sedi pri nji s slonovimi uhlji in zelinimi očmi?

— Ubij me, če vem! — se je zakrohotal Francis. — Pač pa vem, da so zelene oči tega dolgo uhca največji topazi, kar sem jih kdaj videl v resnici in v sanjah. Teh draguljev sploh ni treba ceniti po karatih. Lesketati se morajo v kraljevski kroni ali pa nikjer.

61

— Toda dva rubina in dva topaza še ne moreta tvoriti vsega zaklada plemena Maya, pa naj bosta še tako velika, — je pripomnil Henry. — Stojimo tik pred zakladnico, toda ključa nimamo...

— Ima ga seveda stari svečenik, ki čepi s svojimi vozli v pojočem pesku, — je dejala Leoncie. Razen teh dveh kipov in okostnjakov je dvorana prazna.

— Rekoč se je približala moškemu kipu in ga začela od vseh strani ogledovati. Najbolj jo je zanimalo ogromno uho. Pokazala je nani, rekoč: — Ne vem, kaj je s ključem, toda prisega bi, da je to-le ključavnica.

In res ogromno uho kipa ni bilo podobno slušalu, ker je imelo samo majhno odprtino v obliki ključavnice. Zaman so ogledovali podzemno jamo ter razbijali po tleh in po stenah, da bi našli skrite hodnike ali zakladnice.

— Okostnjaki ljudi iz doline, dva kipa, dva velika topaza, dva rubina in mi — to je vse, kar vidimo tu, — je naštel Francis. — Preostaja nam dvojce, kar lahko storimo. Pripeljati moramo sem Ricarda z mulami in peoni ter postaviti šotor, poleg tega pa prisiliti starega svečenika, da se potrudijo za nami. Rešitev uganke je v njegovih svetih vozlih. V skrajnem slučaju ga prinesemo, če se bo upiral.

— Ti, počakaj tu z Leoncio, jaz pa pojdem po

starca, — je izjavil Henry, ko so se vračali nazaj po vseh dolgih hodnikih mimo mumij ter stopili znova na prosto.

Peon in njegov oče sta še vedno klečala v pojočem pesku. Ves čas se nista upala ganiti iz kroga, ki ga je začrtal stari v trdnem prepričanju, da bi bil sicer že davno mrtev. Lil je tropični dež, in do kože premočeni se je ves tresel. Starec pa je prebiral svoje vozle in molil, kakor da dežja in vetra sploh ne čuti. Bil je tako zatopljen v svojo molitev, da se za vse drugo sploh ni zmenil. Pač pa je opazil drhteči peon nekaj, kar je njegov oče pregl. Zagledal je Alvareza Torresa in Josefa Manchena, ki sta se priplazila previdno iz grmovja in stopila na pesek. Dalje je opazil čudo. Čudo je bilo v tem, da sta šla oba prišleka čez pečeno planoto, ne da bi pesek pel. Ko sta izginila v daljavi, je peon radovedno potipal pesek, toda vse je bilo tiho. Vtaknil je v pesek prst — toda pesek je molčal. Začel je udrihati po njem z dlanjo, toda pesek je bil nem, kakor da sploh nikoli ni znal peti. Peon se je tako tresel, da ni mogel spraviti iz sebe glasa.

Prijel je očeta za ramo in ga stresel, rekoč:

— Pesek je že nehal peti. Nem je, kakor grob. Prav kar sem videl, kako je šel čez pečeno planoto sovražnik bogatega yankina, ne da bi se pesek oglašil. Alvarez Torres nikakor ni petenjak

in vendar pesek pod njegovimi nogami ni kričal. Pesek je torej mrtev. Izgubil je glas, jeza naših bogov je potolažena. Tam, kjer lahko hodijo grešniki, lahko hodiva tudi mridva, oče.

Stari svečenik, ki je še vedno stal v svojem začaranem krogu, je začel risati po pesku nove hijerogliffe — in pesek ni odgovoril. Isto je bilo tudi izven kroga. Pesek je postal namreč ta čas težji. Pojoči pesek se oglašal samo takrat, kadar se na vročem solncu zelo posuši. Starec je otipal svoje svete vozle.

— Vozli pravijo, — je izjavil svečano, — da lahko človek mirno nadaljuje pot, čim pesek utihne. Dostojem se strogo držal vsega, kar je tu napisano. Pojdiva torej dalje, da izpolniva še druga sveta navodila.

Krenila sta na pot. Kmalu sta dohitela onstran pečene poljane Torresa in Manchena. Ta čedna dvojica se je skrila v grmovje, pustila svečenika s sinom mimo in krenila takoj za njima.

Henry pa si je izbral bližnjico, da čim prej najde starega svečenika. Zato ni srečal niti svečenika s sinom, niti Torresa in Manchena.

XV.

— Da, napak je bilo in dokaz moje slabosti da sem ostal v Panami, — je dejal Francis Leoncie, ko sta sedela pred vhodom v podzemno jamo in čakala Henryja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 15. marca 1926.

— Dva jubileja v Odvetniški zbornici. Jutri, 16. t. m. poteče 25 let, odkar sta bila izvoljena g. Danilo Majaron za predsednika, g. dr. Fran Tekavčič pa za zborničnega tajnika Odvetniške zbornice v Ljubljani. Kdor pomisli, da ni eno teh mest ni samo častno mesto, ampak združeno z delom in večjim ali manjšim žrtvami, bo znal ceniti pomen 25-letnega vztrajnega dela v tako eksponiranih funkcijah. Odvetniška zbornica proslavi ta dva redka jubileja s izrednim občinim zborom, ki se bo vršil v četrtek 18. tm. ob 17. v zbornični dvorani univerze, dočim priredi svojima odličnima funkcionarjema isti dan ob 8. zvečer priateljski sestanek z banketom in dvorani kazine.

— Usposobljenostne skušnje za osnovne šole se prične na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani dne 30. aprila ob 8. urah. Pravilno opremljene prošnje za prijem k usposobljenosti preizkušnji se naj predložijo po šolskem vodstvu pravočasno središtem nadzorniku, da bodo najpozneje dne 20. aprila v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripravljen, se bo pravočasno obvestil. Potrebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. — Državna izpraševalna komisija v Ljubljani.

— Seja prosvetnega sveta. V soboto popoldne se je vršila redna seja glavnega prosvetnega sveta. Razpravljalo se je o notifikaciji diplom poedinih inozemskih visokih šol in o učnih knjigah, ki jih je treba pregledati in odobriti.

— Iz Udruga gledaliških igralcev. Predsednik Udruga igralcev Viktor Bogič je odstopil. Njegove posle je prevzel začasno podpredsednik Sattirovič.

— Iz poštne službe. Imenovana sta pri pošti v Ljubljani za telefonsko vklojena pošta uslužbenka Antonija Milavc, za pisarja v poštne ministru poduradnik v Subotici Anton Pečnik; premeščena je iz Poljan k pošti Ljubljana I za telefonsko Marija Gostič.

— Razpis službe. Na tehniški srednji šoli v Ljubljani event. na drž. strokovni šoli za puškarstvo v Kranju je razpisano mesto službe. Službeno mesto se izpolni še tekom tekočega šolskega leta. Prošnje opremljene v zmislu čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih drž. uslužbencih naj se vložijo do 10. aprila 1926 pri ravateljstvu gori omenjenih šol.

— Zanimiva statistika o prodanih menicah, kolikor jih drugih takšnih vrednotinah. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja izkaz glede prodaje takšnih vrednotin v Sloveniji v letih 1924 in 1925. Leto 1924 je bilo pri vseh davčnih uradih in pri blagajni delegaciji v Ljubljani prodanih menic za 2.444.804 Din. leta 1925. pa za 2.123.752 dinarjev, raznih kolikor je bilo leta 1924. prodanih za 52.018.724.30 Din. leta 1925. pa za 58.380.924.70 Din. Računov za hotele in gostilne je bilo leta 1924. prodanih za 353.454 Din. leta 1925. za 211.705 Din. Po odbitku provizij trafikantom in drugih stroškov je delegacija ministrstva financ v Ljubljani prejela za menice in druge vrednotine, kakor tudi za živinske potne liste itd. leta 1924 čistih 54.091.230 Din in leta 1925 čistih 63.285.235 Din.

— Državna borza dela v Ljubljani. V času od 28. februarja do 6. marca 1926 je bilo v Državni borzi dela razpisanih 64 poselnih mest. 142 oseb je iskalo dela, v 61 slučajih je borza posredovala z uspehom in 26 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 6. marca 1926 je bilo skupaj razpisanih 816 poselnih mest, 1237 oseb je iskalo dela, v 533 slučajih je borza posredovala z uspehom in 214 oseb je odpotovalo.

— 70-letnica rojstva praznuje jutri, v torek, obče spoštovani in priljubljeni trgovec v Dolenjem Logatcu g. Josip Lapuh. Rojen 1. 1856 v Brezini pri Brežicah je pred več kot 40 leti vstopil v trgovsko podjetje Brus v Logatcu, katero je z veliko pridnostjo in vztrajnostjo povzdignil skupno s sedanjim družabnikom na sedanjo lepo višino. K življenjskemu jubileju mu iskreno čestitamo.

— Razpisana mesta na osnovnih šolah. V mariborski oblasti je razpisanih 24 učnih mest na osnovnih šolah. Pravilno opremljene prošnje je treba vložiti najkasneje do 10. aprila pri merodajnih središčih poglavarjih, ki jih imajo potem 20. aprila predložiti veljkemu županu mariborske oblasti.

— Smrti kosa. Vzornemu slovenskemu dušnemu pastirju Nj. Sv. tajnemu komorniku Tomu Zupanu je umrla danes jutraj sestra gdnca. Katarina Zupanova. Kot njen brat, tako je bila tudi pokojnica blagega in plemenitega značaja. Pogreb bo v torek ob pol 4. iz mrtvašnice sv. Jožefa na Vidovdanski cesti k Sv. Križu, kjer polže neno truplo v rodniško grobnico. — Po kratki bolezni je preminul večeraj podravnatelj Vajenme zavarovalnice in Ljubljani gospod Valen. Režek. Zavod je izgubil z njim izvrstno moč tovariš pa simpatičnega družabnika. Pogreb bo v torek ob 16. popoldne iz hiše žalosni Masarykova cesta 52 na pokopališče k Sv. Križu. — Danes je umrla soproga upravitelja državne žrebčarne g. Iva Gostič, roj. Tomič. Pokojnica je bila znana kot izredno dobra in blaga gospa. Pogreb bo v torek ob četrti na 4. iz hiše žalosni na Selu na pokopališče k Sv. Križu. Blag jim spomin! Zaljubljen naše iskreno sožalje!

— Nalezljive bolezni v Ljubljanski oblasti. Uradno poročilo o nalezljivih boleznih v Ljubljanski oblasti ugotavlja, da je bilo v času od 22. do 28. februarja 15 slučajev škrlatinske, največ v kamniškem okraju, 92 slučajev ošpic, največ v breziškem okraju 87, 7 slučajev davice in 12 slučajev dušičnega kašlja.

— Poljska številka »Obzora«. Zagrebški »Obzor« je izdal še dosti lepo in pregledno številko o sedanjih Poljskih. Prinaša v večeršnjih, nedeljskih številki, posvečeni Poljski, razne kulturne in gospodarske članke.

ke najuglednejših javnih delavcev, v katerih informira javnost o modernih Poljskih. V političnih člankih poročajo dr. Mieczyslaw Maywalt, dr. Roman Dyboski, dr. Z. Cybichowski in dr. T. Hilarowicz o Poljski in Jugoslaviji, o poljski ustavi in administraciji in o vstajenju Poljske države. V kulturnih člankih piše Zdenka Franče o poljski umetnostni razstavi v Parizu. Mieczyslaw Treter o poljski plastični umetnosti, Jan Cybarski o poljskem šolstvu, Karol Stromenger o poljski glasbi, Polonus-Jugoslavus o poljskojugoslovenskih društvih v Jugoslaviji in na Poljskem. V gospodarskem delu pa poročajo dr. Brzeski o gospodarskem značaju Poljske, Milan Prpič o gospodarskih odnosih med Poljsko in Jugoslavijo, itd. Članki so opremljeni z ilustracijami sedanjih poljskih veljakov in najvažnejših poljskih krajev.

— Jugoslovenska grafična razstava v Pragi. »Kolegij jugoslovenskih grafikov« namerava privedi v Pragi prihodnji mesec razstavo jugoslovenske grafike. Slovenski grafični so vabljene, da pošljejo svoja dela do 25. tega meseca na naslov prof. Santia. Ljubljana, Tehniška srednja šola. Listi naj bodo brez okvirjev ter naj bodo opremljeni s potrebnimi podatki. (Naslov, tehnika, cena). K razstavi so pripuščena tudi grafična dela v širšem pomenu besede, kakor perisbe, risbe s svinčnikom, s krdo in ogletu ter akvareli. Vse brez okvirja. — M. Gjurčič.

— Iz Šumarija pri Ljubljani nam pišejo: Tudi naša gasilna društva si hoče nabaviti čimprej novo motorno brizgalno. Vsa močnejša gasilna društva streme za tem, da se opremlijo s čim modernjšim orodjem. Kdor je imel priliko, videti kolosalen učinek motorne brizgalne pri gašenju ognja, bo znal ceniti, kako neizmerno važnosti bo pridobitev take brizgalne za našo vas in celo široko okolico. — V dosegu za to potrebnih denarnih sredstev, bo privedlo društvo med drugim dne 2. maja t. l. v Šmartnem veliko javno tombolo na dobitke. Dobitki bodo prav lepi (kompletna sobna oprava, koža podplatov in črna usnja, 8 metrov drv, čevlji itd.). Upamo in prosimo, da se bo vsak v čim večji meri poslužil tablic, ko pridejo v razprodajo, in radevolje dal tudi kak dobiček, ko bomo zaprosili zanj.

— Iz Kamnika. V četrtek, 18. tm. se vrši v Kamniku v dvorani Narodne čitalnice ob 8. zvečer občni zbor podružnice Jugoslovenske Matice. Po obnem zboru bo predaval g. dr. Val. Rožič iz Ljubljane »O pomenu Jadranskega morja za našo državo«. Odbor podružnice vabi vse člane in vse prijatelje društva, da se v čim večjem številu udeležijo zboru in predavanju.

— Triglaviški večer v Brežicah. Iz Zagreb. akademsko društvo »Triglav« iz Zagreba priredi v soboto, dne 20. tm. v Narodnem domu v Brežicah svoj »Triglaviški večer« z enodejanko, petjem in plesom. Posebna vabila se ne bodo izdajala. Starešine in prijatelji »Triglava«, 20. marca vsi v Brežice!

— Zahvala. Društvo vpklojenega učitelstva s sedežem v Ljubljani, Rožnik 29. — mi je izplačalo po umrli učitelji, moj sestra, Eberl Rozl znesek 1000 dinarjev kot podporo za blago pomoč se skrbnemu odboru društva najiskrenejše zahvalujem. — Angela Eberl, sestra. Murska Sobota 10. marca 1926.

— Samomor vajenca. V Subotici se je pred nekaj dni na podrejšju svojega gospodarja obošči 15 letni ključavničarski vajenec Franjo Niliš. Zapustil je dve pisni, eno očetu, drugo materi. Od matere se je nežno poslovil, v očetu naslovljenem pismu pa je navedel, da je vzrok samomora njegova mučenja do ključavničarskega poklica.

— Romantičen beg zaljubljen ga parčka iz Subotice. Vsa Subotica govori te dni o romantičnem ljubavni aferi urodnika Tiburcija Doseceja in hčerke bogatega bančarja Katicice Nagy. Oba ljubimca sta v soboto 13. t. m. v avtomobilu pobegnili in sicer zano, ker so roditelji mladenke nasprotovali njenemu zaročencu. Meščani so vest o njunem begu simpatično sprejeli. Kam je parček pobegnil, dosedaj še ni ugotovljeno.

— Zatekla se je črna pridkova jazbecarka (Zwerdzackel). Kdor jo ima, naj jo blagovoli oddati proti nagradi Gilnce, cesta II, 4. (Crmagof). 323/2

— Posebna špeciiliteta vinske kleti Ljubljanskega dvora. Od danes naprej vsak dan od 5—8. zvečer spet izredno predvzorni zakuski po zmernih cenah. 1002

— Iz Ljubljane. — Lepa pomladna nedelja je včeraj nenavadno oživela Ljubljano. Popoldne so ulice centra vrvele ljudi, ki so uživali še nekam boječe solčne žarke, in Tivoli letos še ni videl enakega navaia. Vse je hitelo z doma, nekateri v okolico, drugi k raznim prireditvam. Popoldne je bila izborna obiskana akademija pomladkarjev I. državne gimnazije v Filharmoniji; večinom mladinska publika je živahno aklamirala svoje tovariše in tovarišice. Popoldne in zvečer se je sokolsko občinstvo v iepem številu odzvalo vabilu Sokala I., ki je privedil dve vzorni akademiji v Unionu. — Gledališče in kinematografi so bili popoldne sicer bolj slabo obiskani, zato pa nabiti zvečer, ko so bile polne tudi gostilne in kavarne. Celotno serijo prireditve so imeli tudi »Sportniki, ki so prišli v polm enci na svoj račun. — Vidovčev pokret v Ljubljani. V Ljubljani se je ustanovil Vidovčev klub, na čelu katerega je kot predsednik, akademik z. Hugo Bajuk in tajnik g. Vladimir Kravos. Klub ima svoje redne članske sestanke vsak četrtek v sobi »Bratstva« v Narodnem domu, pritišče, desno. Klub privedi v nedeljo 21. t. m. dopoldne v balkonski dvorani univerze svojo proslavo Etkne Pomladi z izbranim sporedom. O tej proslavi problem prihodnji spored. Vse člane dopisne šole in prijatelje Vidovčevega pokreta pozivljamo, da se udeležijo rednih članskih sestankov. — Odbor.

— Kolo jugoslovenskih sester v Štepanji vasi ima svoj redni občni zbor dne 21. marca t. l. ob 2. popoldne v Štepanji vasi pri Novaku (Speckhügelu) z običajnim sporedom. Članice, udeležite se v polnem številu! — Odbor. 322/2

— O vzgoji in pridelovanju špagirjev predava v torek dne 16. t. m. ob 8. zvečer strok. učitelj Josip Strekelj. Predavanje se vrši v prvem nadstropju deške ljudske šole na Coizovi cesti (Graben). Vstop prost.

— Društvo vpklojenih javnih namoščencev za Slovenijo v Ljubljani opozarja svoje člane, da se vrši letošnji redni občni zbor društva v sredo dne 17. marca t. l. ob polosmih zvečer v gostilni pri »Mraku« na Rinski cesti. 321/2

— Pogrebno društvo sv. Jožefa ima svoj redni letni občni zbor dne 19. marca (na praznik sv. Jožefa) ob 5. popoldne v hiši na Kongresnem trgu št. 2, pritišče desno (Konsumno društvo). — Odbor. 319

— Iz Jugoslav. akad. društvo »Triglav«. Jutri, 16. marca ob 20. se vrši članski sestanek. Na dnevnem redu so važne zadeve. Udeležba strogo obvezna. — Odbor. 320/2

— Iz IX. redni občni zbor I. N. A. D. Jadran se bo vršil v torek dne 16. marca t. l. ob 20. uri v društvenih prostorih. Dnevni red običajen. Pozivljamo vse tovaršice in tovaršice, naj se obč. zbora polnoštevilno udeležijo. — Odbor. 321/2

ni univerze svojo proslavo Etkne Pomladi z izbranim sporedom. O tej proslavi problem prihodnji spored. Vse člane dopisne šole in prijatelje Vidovčevega pokreta pozivljamo, da se udeležijo rednih članskih sestankov. — Odbor.

— Kolo jugoslovenskih sester v Štepanji vasi ima svoj redni občni zbor dne 21. marca t. l. ob 2. popoldne v Štepanji vasi pri Novaku (Speckhügelu) z običajnim sporedom. Članice, udeležite se v polnem številu! — Odbor. 322/2

— O vzgoji in pridelovanju špagirjev predava v torek dne 16. t. m. ob 8. zvečer strok. učitelj Josip Strekelj. Predavanje se vrši v prvem nadstropju deške ljudske šole na Coizovi cesti (Graben). Vstop prost.

— Društvo vpklojenih javnih namoščencev za Slovenijo v Ljubljani opozarja svoje člane, da se vrši letošnji redni občni zbor društva v sredo dne 17. marca t. l. ob polosmih zvečer v gostilni pri »Mraku« na Rinski cesti. 321/2

— Pogrebno društvo sv. Jožefa ima svoj redni letni občni zbor dne 19. marca (na praznik sv. Jožefa) ob 5. popoldne v hiši na Kongresnem trgu št. 2, pritišče desno (Konsumno društvo). — Odbor. 319

— Iz Jugoslav. akad. društvo »Triglav«. Jutri, 16. marca ob 20. se vrši članski sestanek. Na dnevnem redu so važne zadeve. Udeležba strogo obvezna. — Odbor. 320/2

— Iz IX. redni občni zbor I. N. A. D. Jadran se bo vršil v torek dne 16. marca t. l. ob 20. uri v društvenih prostorih. Dnevni red običajen. Pozivljamo vse tovaršice in tovaršice, naj se obč. zbora polnoštevilno udeležijo. — Odbor. 321/2

Nova obleka in piruhi

so predpogoj za zadovoljno Velikonočo. Strbite, da boste čimprej v posesti nove obleke iz slovenskega Orago Schwabovskega ateljeja.

Iz Celja.

— Sestanek članov demokratske stranke za Celje-okolico v četrtek 18. tm. odpade radi praznika drugi dan. Prihodnji sestanek se bo vršil v obliki izleta na praznik 25. tm. popoldne k Fazarincu na Ostrožno. Odhod bo ob 2. uri pop. Izpred Narodnega doma. K izletu so vabljene tudi člani mestne organizacije. Dne 30. tm. ob 20. uri se vrši pa skupni sestanek okoliške in mestne organizacije v Celjskem domu.

— Vodniško društvo. Ker vlada tudi v celjskem okraju že veliko zanimanje za novo ustanovljeno Vodniško društvo, sporočamo vsem ljubiteljem dobre slovenske knjige v Celju in celjskem okraju, da se organizirajo propagando za to prepotrebno društvo po Celju in vsi Savinjski dolini. Dokler pa v Celju glavno poverništvo še ni dokončalo pripravljajnega dela, se sprejemajo prijave v pisarni Zvezne tiskarne v Celju.

— Sobotni živinski in kramarski sejem v Celju je bil dobro obiskan. Živine je bilo dosti prigrane, pa tudi drugega blaga je bilo dovolj. Kupčija pa ni bila bogveka, ker ljudem primanjkuje denarja.

— Nove reklamne table dobimo v Celju. Bodo večje od sedanjih, nekaj pa bo nameščenih tudi novih.

— Brv čez Vagljanjo. Zadnja jesenska povoden je odnesla brv za železniško kulinico. Sedaj se bo postavila nova lesena na istem mestu in bo stala 50.000 Din.

— Drugo nadstropje bo pozidal na svoji hiši na kralja Petra cesti trgovec Stermeček. Tozadevno dovoljenje mu je mestni občinski svet že izrekel. Najvažnejše celjsko prometno križišče bo s tem precej pridobilo.

— Črpalko in rezervni vodnjak bodo letos zgradili v mestnem vrtu. Tako je bilo sklenjeno v zadnji seji mestnega občinskega sveta.

Zanimivosti iz naših krajev

Podržavljenje gledaliških igralcev neveljavno? — Kraljevi ukaz brez kraljevega podpisa. — Izsiljevanje »propadlih aristokratov« — Konec fanatičnega zločinca.

Med beogradskimi igralci je nastalo zadnje dni veliko razburjenje. Vse kaže, da bodo z reformami prosvetnega ministra Stjepana Radića najbolj prizadeti igralci, ki spadajo tudi v njegov resor. Stjepan Radić je namreč nedavno izjavil, da bi igralci ne smeli biti državni uradniki. Ta izjava je igralce zelo razburila, kar je razumljivo, ker se jim je po dolgem prizadevanju komaj posrečilo zboljšati svoj materijalni položaj v toliko, da so preskrbljeni tudi za stara leta. Res je, da boljši igralci niso zadovoljni z razvrstitvijo, vendar pa smatrajo, da je ta sistem navzlic svojim nedostatkom boljši, kakor prejšnji, ker so mnogi igralci poprej umirali v največji bedi.

Z uredbo o igralcih je imelo udruženje igralcev in vlada mnogo sitnosti in dela. Zato je vprašanje nove uredbe zelo kočljivo in sedanje stanje bi se moglo spremeniti k večjemu pozneje, ko bi se eventuelno pokazalo, da je uredba o igralcih sicer izšla v »Službenih Novinah« pod običajnim zaglavjem »Mi Aleksander I...« itd., da pa leži v arhivu original te uredbe brez kraljevega podpisa, da je torej uredba neveljavna. Original ima zdaj v rokah državni svet, ki sicer še ni definitivno sklepal o usodi uredbe brez kraljevega podpisa vendar pa ni izključeno, da bo njegov sklep negativen in da ostanejo igralci na cedilu. V tem slučaju bi bila samo dva izhoda. Stjepan Radić bi moral predložiti uredbo naknadno kralju v podpis ali pa je ne predložiti, kar bi pomenilo, da je razveljavljena. V drugem slučaju bi bil ves sedanji gledališki sistem uničen in igralci bi ne bili več državni uradniki. Uprava udruženja gledaliških igralcev je že storila vse potrebne korake, da to nevarnost pravočasno prepreči. Posebna delegacija igralcev je posetila tudi prosvetnega ministra Radića. Stjepan Radić je v pogovoru z delegati izjavil, da sedanji sistem ne pospešuje razvoja gledališke umetnosti in da gledališcu zelo škoduje. Iz te izjave bi se dalo sklepati, da Radić uredbo o igralcih najbrž ne bo predložil kralju v podpis. V tem slučaju čaka igralce zopet ista usoda, ki je ogrožala njihove interese poprej. Njihov materijalni položaj bi se zelo poslabšal, zlasti pa bi bili težko prizadeti starejši igralci, ki bi ne mogli računati z državno pokojnino.

V Zagrebu vzbujajo splošno senzacijo pisma, ki jih je te dni prejel župnik v Sestinih pri Zagrebu. Prvo tako pismo je prišlo v začetku mesca. Podpisano je: »propadli aristokratje — temni podrumi«; v njem piše neznanec župniku, naj se ne razburja radi tega pisma, ker bi ga lahko zadela kap. Neznanec zahteva od njega 12.000 Din češ, da je ta vsota zanj malenkost, toda pisec bo prinesla velike koristi. Dejar naj župnik pošlje na zagrebško pošto pod naslovom: »Poste restante d. d. 3301 Zlati bunar, Zagreb.« Nadalje je v pismu neznanec grozil, da so župniku, če ne ustreže tej zahtevi, štete ure in minute. Od 3. marca dalje bo župnik povsod zasledovan, celo v cerkvi in zato je bolje, da pošlje denar propadlim aristokratom.

Dne 7. t. m. je prišel v župnišče v Sestinih neki človek ter povprašal, kje je župnik Miletič. Ko je slišal, da se na-

haja v vinogradu, je prosil, naj se župnika pokliče, ker mu ima izročiti neko važno pismo. Župnik je prevzel pismo, ki je bilo pisano s svinčnikom s podpisom »Tamni podrumi«. V pismu je zahteval neznanec vnovič, da mora župnik donosniku pisma brezpogojno izročiti vsaj 6.000 Din., vendar je boljše, če mu pošlje kar vseh 12.000 Din. Pismo je vsebovalo nove grožnje in je obenem opozarjal župnika, da je zapisan smrti, če ne izpolni vseh zahtev, kajti duh slavoškega Caruge še vedno živi na Hrvatskem.

Župnik je prinoscu pisma dejal, naj se vsede, ter ga pogostil celo z vinom in kruhom, rekoč, naj nekoliko počaka, da odgovori na pismo. Denarja da nima, marveč se mora težko boriti, da si zbere za hrano in obleko. Nato je zapečatil pismo in ga izročil prinoscu, da ga da onemu, ki je grozilno pismo pisal. Prinoscec pisma je krenil proti Zagrebu, a župnik je za njim poslal svoja dva hlapca Matijo in Janeza z nalogo, da ga dasta v Zagrebu aretirati po prvem stražniku, ki ga srečata na ulici. To sta hlapca tudi storila.

Aretranec je Tomo Hudina, doma iz Jazbine. Zagovarja se, da on ni pisal grozilnih pism, marveč neki kovač Horvat. Ta ga je zaprosil naj nese pismo župniku v Sestinih, za kar dobi pomejše veliko nagrado. Ker je Hudina brez posla, je to z veseljem storil ter odnesel pismo v Sestinih, ne da bi vedel za vsebino.

V restavraciji pod »Škalco«

Mestni trg 11 707

vsako sredo, soboto in nedeljo od 20.—24. ure

KONCERT.

Zajutrkovalni koncert

v nedeljo od 9. do 13. ure. Na razpajo topla in mrzla jedila, pristna vinska kapljica, ter razna brezalkoholna pijača. — Hlita in točna postrežba. Za množični obisk se priporoča Josip Uran, restavriater.

V Sandžaku v Novempararju je bil pretekli dne od albanske orož, patrolje ustrelen zločinec, ki je bil strah in trepet vsega krščanskega prebivalstva v tamošnji okolici. Jusuf Mohonić je bil zakleti sovražnik kristjanov in v svojem verskem fanatizmu je izvršil osvetno nad več sto pravoslavni Srbi. Bajje je krvoločnež tekem zadnjega leta umoril nad 500 oseb! Jusuf je bil sila častihlepen človek in na vsak način je hotel postati legendarni junak v svoji borbi za islam. Ni bil navaden ropar, temveč fanatično zagrizen musliman, ki si je bil svet, da bihe bo pravice. Kaj ga je naglalo med zločince in borce proroka? Bil je to malenkosten vzrok, ki pa je silno vplival na njegovo dovzetnost. Ko so se Srbi osvobodili izpod turškega jarma, je neki srbski seljak Jusufu, ki je bil takrat še mladenič, odvzel del sveta. Jusuf je seljaka prošil, da naj mu pušči polje, ki je bilo že od pamtljveka last njegovih dedov. Njegove prošnje pa niso zalegle, nujkar je Jusuf seljaku zagrozil, da se bo krvavo maščeval nad njim. Seljaka je neke noči res napadel in umoril, nato pa je pobegnil v gore. Zbral je okoli sebe točno odmetnikov in drugih propalce ter ž njimi strahoval vso okolico med Sandžakom in Prizrenom. Na njegovo glavo je bilo razpisanih 50.000 Din nagrade. Nagrada je vzbudila pohlep enega njegovih zvestih, ki ga je skušal spraviti s sveta. Nekoč se je Jusuf utrujen vračal v svoje skrivališče in tovariš mu je ponudil čašo mleka v okrepčilo. Jusuf pa je bil dober psiholog. Zahteval je od tovariša, da naj sam najprej je mleko pokusi. Ker se je ta branil, ga je Jusuf na licu mesta ustrelil.

Tolpa Mehonića je bila številno tako močna, da se je često z uspehom spoprijela z našimi orožniki. Ko so pa Jusufu tla v Sandžaku postala le prevroča, se je umaknil v albanske gore. Tupačam je nenadoma prihrumel v Sandžak ter odšel z bogatim plenom. Smrt zloglasnega hajduka je kristjane rešila svojega sovraga in vse prebivalstvo si je globoko oddahnilo. S površja je izginil zadnji romantični razbojnik.

BISCOT

Piskrovezec

BISCOT

Lažni grof

BISCOT

Senzacija dneva

BISCOT

Liublenc vse kino publike

BISCOT

Že čaka pred durmi!

«Elitni kino Matica»

Iz Maribora

— Uradni dan zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Mariboru. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse interese, da se vrši prihodnji zbornični uradni dan namesto v sredo izjemoma v četrtek dne 19. marca dopoldne v uradnih prostorih trgovskega gremija (Jurčičeva ul. 8, II. nadstr.) v Mariboru.

Radi koncerta danes v ponedeljek predstave samo ob 4. in pol 6.

MONTE CARLO

Soinee, palme, morja, lapa žana, elegantni gospodje, aristokrati, razkošnost in igra. To so motivi tega najpomembnejšega francoskega velicima. Kdor se ni bil v Monte Carlu, naj si ga pride ogledat v filmu in ostanejo mu nebrisni vtisi. Prekrasni naravni pomnetki čvetoče riviere in lahkomiselnega Monte Carla. Kolo sreče se vrši in milijoni ginejevo v stasni igre.

Pri vseh predstavah svira prvovrstni umetniški orkester.

Elitni Kino Matica.
Tefelon 124.

Gospodarstvo

Naš izvoz ogrožen

Udruženje izvoznikov v Beogradu je dobilo od pristojnih državnih organov informacije, da je italijanska vlada te dni podpisala uredbo, s katero prepoveduje uvoz mnogih tujih izdelkov. Uredba zadeva ne med drugimi evropskimi državami tudi Jugoslavijo. Posebno težko bodo prizadeti naši izvozniki grozdja, razli vin, vseh vrst čipk, izdelkov lesne industrije itd. Udruženje izvoznikov za enkrat ne namerava intervenirati, ker se hoče najprej informirati, kakšno stališče zavzamejo člani. Z omenjeno uredbo prepoveduje italijanska vlada uvoz naslednjih predmetov: svežega grozdja, vina, vermet, konjaka, likerja, čipk, tkanin iz bombaževine, volne in svile, preprog z volne, izvešni orijentalne, pušk in revolverjev, eksplozivnih snovi, izdelkov iz stekla in kristala, pohištva in pocinanih delov, rezbarij, lesenih okvirjev in materijala za okvirje, dišav in parfimiranega mila, izdelkov iz papirja in kartona, izdelkov iz slove kosti, koral in draguljev, avtomatičnih in navadnih klavirjev, ženskih garniranih klobukov, perja za okraske, detskih igračk, moških klobukov in še drugih predmetov. Zanimivo je, da je prepovedan s to uredbo tudi uvoz vseh filmov. S tem je težko oškodovana ameriška, francoska in nemška filmska industrija.

Druga nevarnost preti naši izvojni trgovini od strani Rumunije. Rumunska vlada

je podpisala nedavno odlok o svilenju take in denarnih glob za blago, ki se izvažajo iz Jugoslavije in preklada v Braili. V slučaju, da rumunske carinske oblasti v Braili ali kje drugje ugotovijo, da je v vagonih več blaga, kakor je bilo avizirano, zadene določena izvoznika občutna denarna globa, ki je štirikrat večja, kakor normalna izvoznika taksa. Za vagon 10 ton znaša normalna taksa pri pšenici 29,6, pri koruzi pa 12 angleških funtov. Če znaša torej prebitok naložene koruze en vagon, je treba plačati pri koruzi 60 angleških funtov, pri pšenici pa 16. Če pomislimo, da je šla pretežna večina našega žita doslej preko Braile in da so rumunske oblasti tudi doslej ovirale naš izvoz, je jasno, da bo imela naša zunanja trgovina s to odredbo veliko škodo.

—g Beogradska obrtniška zbornica proti krošnjarenju. Obrtniška zbornica v Beogradu je poslala notranjemu in trgovinsko ministru spomenico, v kateri zahteva, da se krošnjarenje sploh prepove. Zbornica dobiva namreč od vseh strani pritožbe, da je krošnjarenje v nasprotju s interesi obrtniškega stanu.

—g Reparacije v februarju. Generalni agent za reparacije je izplačal v februarju 97.372.664 zlatih mark. Od te vsote je dobila naša država 2.509.150 mark.

—g Uvoz češkoslovaške soli v Jugoslavijo. Med našo in češkoslovaško vlado so se zopet pričela pogajanja glede uvoza večje množine soli v Jugoslavijo. Prvotna pogajanja so bila prekinjena, ker češkoslovaške železnice niso dovolile znižane vozarine za sol.

—g Akcija za pogozdovanje. Ministrstvo za sume in rudnike se pripravlja na obsežno pogozdovanje poek. Iz proračuna hoče porabiti za pogozdovanje 7 milijonov dinarjev. 2-3 milijone dobi južna Srbija, 1 milijon Dalmacija, drugo pa Lika, Hercegovina in Gornje Primorje. Slovenijo so seveda zopet prezeli.

—g Vloge v državno Hipotekarno banko. Zadnje čase je velik naval na državno Hipotekarno banko. Hranilne vloge rapidno naraščajo. Večinoma nosijo denar v hranilnico srednji sloji. Vloge se množe zato, ker imajo za naloženi denar država. To je najboljši dokaz, da bi bilo treba tudi v drugih denarnih zavodih vprašanje popolnega jamstva čim prej rešiti.

—g Vlada odklonila posojilo uprave fondov. Na zadnji seji ministrskega sveta se je razpravljalo o novem posojilu državne Hipotekarne banke, ki ga je sklenil dr. Bogdan Marković z udruženjem švicarskih bank. Posojilo bi znašalo 6 milijonov švicarskih frankov. Vlada je ponudbo odklonila, ker so pogoji švicarskih bank nepopolni.

Iz Julijske Krajine

— Konzorcij za pogozdovanje Krasa. V Trstu je bil ustanovljen konzorcij za pogozdovanje Krasa v tržaški pokrajini. Članice konzorcija so država, tržaška občina in tržaška pokrajina. Pogozdovanje in vzdrževanje gozdov bo poverjeno gozdnemu odboru tržaške pokrajine.

— Vojaštvo in slovenščina v Italiji. Do čim so se italijanske državne oblasti postavile na stališče, da ne priznajo materinskega

jezika jugoslovenske manjšine v Julijski Benečiji in hitijo z denacionalizacijsko politiko do skrajnosti, postopa italijanska vojaška uprava nasprotno in kliče n. pr. vojake na nabore potom slovensko tiskanih pozivnic. Tudi pri nabornih komisijah morajo biti vedno slovenski tolmači zraven, da tolmačijo med naborniki in komisijo. Nadalje tiska vojaška oblast razglaš za poziv pod orožje le v slovenščini. Naravno, da pozdravlja naše ljudstvo tako postopanje vojaške oblasti s simpatijo.

— Fašistovski pozdrav v šolah. Ministrski predsednik Mussolini je odredil, da vpelejo v vse šole fašistovski pozdrav. Ta naj postane obvezen za vse podrejene napram nadrejenim učiteljem. Fašistovski pozdrav bo obvezen tudi izven šole.

POZOR!

Opozorjate se, da eden naših nogavc z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“
traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in preprečite se. — N gvice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

Podpirajte Društvo slepih!

Zahrata.

Ob svojih šestdesetletnici sem dobil od prijateljev in znancev šlrom domovine toliko čestitk, da mi je nemogoče, da bi se mogel vsakomur posebej ustno ali pismeno zahvaliti. Naj mi torej vsi ti dragi prijatelji in znanci blagohotno oprostite, ako se jim tem potom prav iz duše in srca zahvaljujem za poslano mi prijazne čestitke in voščila. Naj bodo prepričani, da ohranim vse, ki so se me spominjali ob moji šestdesetletnici o najboljšem prijateljskem spominu.

K Ljubljani, dne 12. marca 1926.

825

PETER STEPIC, veletrgovec z vinom.

Spec. mehanična delavnica za popravo pisalnih računskih strojev in registr. blagajn. **Lud. Baraga**, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6 Telefon št. 980 20

Zdravje

Je pol bogastva.

Za uspešno duševno in telesno delo ter za uspeh v življenju sploh je človeku predpogoj telesno zadovoljstvo. Ne mučite svoje telo pri vsakem koraku s trdimi usnjatimi petami, ker one povzročajo močne potresljaje. Nosite tudi Vi **PALMA-kaučuk podplate in pete**. Vi se potem ne boste hoteli nikakor več odreči ugodnemu in elastičnemu koraku. **PALMA-kaučuk** pete so trikrat tako izdržljive in še ceneje kot usnje

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“!

V globoki žalosti naznanjamo, da nam je naša srčno ljubljena, dobra soproga, ožir. zlata mamica, gospa

Iva Gostič roj. Tomic

v ponedeljek, dne 15. t. m. po kratki, m. čni bolezi, previda s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne nam pokojnice bo v torek, dne 16. marca 1926 ob 1/4. uri popoldne iz hiše žalosti, državna žrebčarna Selo, na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 15. marca 1926.

Stanko Gostič
upravitelj drž. žrebčarne
soprog.

Senja in Emil
otroka.

Mestni pogrebni zavod.

Uradništvo Vzajemne Zavarovalnice javlja tužno vest, da je po daljšem mukopolnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere preminul naš najboljši dolgoletni tovariš, gospod

Valentin Režek

Nepozabnega pokojnika spremimo na zadnjo pot izpred hiše žalosti, Masarykova cesta št. 32, na pokopališče k Sv. Križu v torek, dne 16. marca 1926 ob 16.

Zvestemu tovarišu ohranimo blag spomin!

Salon za darilno življenje

pr. ovrstno urejen, dobro uvečen, se prodaja radi rodbinskih razmer pravovoljno. 800

Assistenti: Kordač, Novisad Kr. Petra ulica 19

Najstarejša slovenska pisarska in likarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana

Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 2

(dvorišča izven mesta)

Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerno. 27-L

Perzijske *) preproge

Velika izbira perzijskih in smirskih preprog za inozemstvo, neocarinjeno, po najnižjih dobavnih cenah. Topplehhaus „Zam Tarsen“, Graz, Kaishberggasse 1. 531

Najnovejši opeljalni izum petrolejskega plinaka svetiljke.

AIDA z Anrova žarilca

200-500

sveč moči

krasno tobo kot

Neznatna poraba

Sve i kakor elektrika

„AIDA“

se rabi za razsvetljavo doma ali, uradov, gostilnic, hotelov, dvorisc, vrtov itd. „AIDA“ je prikladna za najmanjše in največje prostore — Zahtevatve prospekti! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma

SVARO i drug

ZAGREB, Preradovičeva ulica 1

— Iščemo zaupne zastopnike —

— Zahtevatve talcoj prospekti! —

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—.

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje ter oglašitve strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1—.

Najmanjši znesek Din 10—.

Sušbe

Zastopniki

gospodje in dame — se sprejmejo. — Taki, ki se pečajo s srečkami, se nastavijo stalno. — Merkur, Brno, Nová ulice. 815

Stenografinjo-strojevniko

(perfektno) za slovenski in nemški jezik — sprejmejo takoj odvetniška pisarna dr. I. Benkoviča v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6. Začetnice izključene. — Obvladanje nemške stenografije potrebno. 821

Posredovalnica za služkinje

PAVLA MRAK (preje v posredovalnici g. Novotny). Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 4 (poleg Zmajškega mostu) — se najtopleje priporoča. 51/T

Ključavnčarski pomočnik

zmožen slovensko-ga in nemškega jezika, vajen vsakršnega dela — išče stalno mesto. — Ponudbe pod „Pošten/381“ na upravo „Slov. Narodov.“

Gospodično,

ki bi podučevala laščino v večernih urah — išče zakonski par. — Naslov pove uprava „Slovenskega Naroda“. 50/T

Izobražena gospodična, večša slovenskega in nemškega jezika — išče mesto

vzgojiteljice

k otrokom, event. bi pomagala tudi v pisarni, izurjena stenografinja in strojevska ter večja vseh pisarniških del. — Ponudbe pod „Vzgojiteljica/380“ na upravo „Slov. Narodov.“

Stanovanja

Stanovanje — išče sobe s kuhinjo — išče mirna stranica brez otrok. — Ponudbe pod „Stanovanje/805“ na upravo „Slov. Narodov.“

Gospodična,

ki je ves dan odsotna — išče sobo s posebnim vodom. — Ponudbe pod „Lokal/802“ na upravo „Slov. Narodov.“

Dopisovanja

Tri gospodične

z dežele bi se poročile s primernimi gospodi. — Cenj. ponudbe pod „Tri mlade gospodične/816“ na upravo „Slov. Narodov.“

Kupim

Rabljene modele za izdelovanje cementnih cvet — kupi Josip Mikolavčič, Videm. 380

Kuonjem

po ljubiteljskih cenah — boljše starinske predmete (antikvitete), kot tabernaklje, sekretarje, garniture, ure, komode, koreze, porcelan itd. — Ponudbe na: Julij pl. Huebmerhofen-Silbernagl, Zagreb, Ilica 131. 817

Lokal

s stanovanjem za trgovino z mešanim blagom se išče v mestu ali na deželi. Ponudbe pod „Lokal/802“ na upravo „Slov. Narodov.“

Nepremičnine

Enodružinsko hišo

z vrtom, na periferiji mesta ali v mestu — kupim. — Ponudbe z zahtevo cene pod „Hišica/806“ na upravo „Slov. Narodov.“

Prodajam

Narodna knjigarna,

Ljubljana, Prešernova ul. št. 7 — prodaja po zelo nizki cen 3 obešalne izlošbene omare, 1 registrirano blagajno, 3 ločnice za plinovo luč, 1 plinovo peč, 1 pisalni pult in več drugih predmetov za opremo trgovine. 801

Razno

Slike za legitimacije

izdeluje najhitreje fotograf — Hugon Hibšer, Ljubljana, Valvazorjev trg. 71/T

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi

FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5

Ne zamudite ugodne prilike!

Šivalni stroji

„Mundlos“ s 15 letno garancijo se zaradi pomankanja prostora pod lastno ceno razprodaja. Cenik na razpolago. Pouk v vezenju brezplačen. — Jos. Selovinski, Ljubljana, Mestni trg št. 13. 820

Mavec (gips)

kristalni, 99 % čistoče, za predelavo — se išče kompanjon. — Vilim Pavlovic, ba, Samobor kod Zagreba. 798

Darujte za „Sokolski Tabor“!!!

Za Velikonoč nov klobuk

moram imeti! Kje naj ga kupim? Najceneje ga kupiš v dobro znani trgovini klobukov

Jos. Pek nasl. A. JAMNIK

v LJUBLJANI Stari trg št. 14

Velika zaloga najnovejših novost klobukov in čepic

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

Darujte za „Sokolski Tabor“!!!

Za Velikonoč nov klobuk

moram imeti! Kje naj ga kupim? Najceneje ga kupiš v dobro znani trgovini klobukov

Jos. Pek nasl. A. JAMNIK

v LJUBLJANI Stari trg št. 14

Velika zaloga najnovejših novost klobukov in čepic

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466

466